

Kontrolní závěr z kontrolní akce

21/16

Peněžní prostředky státu vynakládané na účelovou podporu výzkumu a vývoje v kapitole Ministerstva kultury

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2021 pod číslem 21/16. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Roman Procházka.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury poskytuje peněžní prostředky na podporu aplikovaného výzkumu účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy a schválenými koncepcemi.

Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob v době od května 2021 do listopadu 2021.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2016 až 2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo kultury (dále také „MK“),

Muzeum umění Olomouc,

Univerzita Hradec Králové,

Univerzita Palackého v Olomouci,

Univerzita Pardubice.

Kolegium NKÚ na svém III. jednání, které se konalo dne 14. února 2022,

schválilo usnesením č. 14/III/2022

kontrolní závěr v tomto znění:

Aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity

156

Celkový počet projektů podpořených
z Programu NAKI II¹

1 643 mil. Kč

Vyplacená podpora z Programu NAKI II
v letech 2016–2020

18/60

Počet kontrolovaných ukončených
projektů/celkový počet ukončených
projektů z Programu NAKI II (k 08/2021)

322,6 mil. Kč

Finanční objem poskytnutých peněžních
prostředků kontrolovaných ukončených
projektů z Programu NAKI II

5

Počet kontrolovaných projektů
z Programu NAKI II, které NKÚ hodnotí
jako ne zcela účelné a efektivní

546

Počet dosažených hlavních aplikovaných
výsledků z Programu NAKI II (k 10/2021)

¹ Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) (dále také „Program NAKI II“).

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ provedl kontrolu peněžních prostředků státu vynakládaných na účelovou podporu výzkumu a vývoje v kapitole Ministerstva kultury. Účelová podpora je vyplácena prostřednictvím programů aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací. Na účelovou podporu vynaložilo MK v letech 2016–2020 celkem 1,643 mld. Kč z Programu NAKI II. Aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity přináší praktické využití dosažených výsledků jako například metodické postupy pro restaurování nebo software pro analýzu odborného textu.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury poskytuje peněžní prostředky na podporu aplikovaného výzkumu účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy a schválenými koncepcemi. Kontrola byla provedena u MK jako poskytovatele a u čtyř příjemců účelové podpory.

MK poskytovalo účelovou podporu na aplikovaný výzkum a vývoj do oblasti národní a kulturní identity na základě koncepčních dokumentů. Prostřednictvím účelové podpory vznikaly aplikované výsledky využitelné v praxi. MK hodnotilo a vybíralo projekty k podpoře transparentním a nediskriminačním způsobem.

MK nemělo nastaveny podmínky pro vyhodnocení účelnosti a efektivnosti podpory, neboť nenastavilo takové indikátory, které by měřily a hodnotily přínosy a naplňování cílů Koncepce² a peněžních prostředků z Programu NAKI II. Indikátory, které MK stanovilo, totiž nevypovídají o míře naplnění hlavního cíle účelové podpory, a to o konkrétním ekonomickém či jiném společenském přínosu v oblasti národní a kulturní identity. Za současného stavu tak bude pro MK obtížné vyhodnotit účelnost podpory Programu NAKI II. Rovněž nelze posoudit efektivnost podpory, protože není možné stanovit míru přínosu jednotlivých projektů k dosažení hlavního cíle Programu NAKI II.

V projektech prověřovaných NKÚ byla zjištěna pochybení v administraci podpory. NKÚ hodnotil pět z 18 kontrolovaných projektů sníženým stupněm účelnosti a efektivnosti z důvodu nedosažení veškerých stanovených hlavních a vedlejších výsledků.

NKÚ poukazuje na obdobná zjištění při kontrolních akcích zaměřených na účelovou podporu aplikovaného výzkumu a vývoje v České republice, viz příloha č. 3 tohoto kontrolního závěru. Absence indikátorů pro sledování a vyhodnocování cílů a přínosů účelové podpory je systémový problém výzkumu a vývoje v ČR.

Celkové vyhodnocení vychází z následujících hlavních zjištění:

1. MK nevyhodnotilo hlavní cíl, dílčí cíle a přínosy Programu NAKI³

MK v ukončeném Programu NAKI nenastavilo indikátory pro sledování či vyhodnocování hlavního cíle a jeho naplnění. MK stanovilo pro Program NAKI 15 tematických priorit, které neměly nastaveny indikátory. MK obdobně nastavilo i očekávané přínosy Programu NAKI, u nichž nevedlo měřitelné indikátory pro jejich vyhodnocení a sledování. Program NAKI nebyl ze strany MK průběžně hodnocen.

² *Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (dále také „Koncepce“).*

³ *Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na léta 2011–2017 (dále také „Program NAKI“).*

MK stanovilo pouze kvantitativní ukazatele Programu NAKI ve vztahu k počtům projektů a počtům jejich výsledků. MK tak nastavilo indikátory Programu NAKI, které nekorespondovaly s hlavním cílem ani s přínosy tohoto programu. Dle závěrečného hodnocení Programu NAKI skutečně dosažené výsledky několikanásobně převyšovaly hodnoty indikátorů očekávaných výsledků. MK Program NAKI zcela zacílilo na podporu projektů aplikovaného výzkumu, což vedlo ke vzniku minimálně 546 nových hlavních aplikovaných výsledků. MK takto nastavenými indikátory Programu NAKI nevyhodnotilo přínosy ani naplnění hlavního cíle poskytnuté podpory.

2. MK nestanovilo indikátory za účelem vyhodnocení přínosů Koncepce a Programu NAKI II

MK nedefinovalo cíle a indikátory tak, aby dokázalo ověřit přínosy a dopady Programu NAKI II. Program NAKI II má stanoveno celkem sedm očekávaných přínosů, u kterých však není určeno, jak je MK vyhodnotí. MK nesledovalo naplňování specifických priorit, které si určilo jako směrodatné pro vyhodnocení naplnění specifického cíle. MK nevyhodnocovalo Program NAKI II průběžně, ačkoliv Koncepce vyzdvihovala důležitost průběžného hodnocení. MK každoroční hodnocení projektů k průběžnému hodnocení Programu NAKI II nevyužívalo. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem není zřejmé, jak bude MK vyhodnocovat naplnění hlavního cíle Programu NAKI II.

3. MK nevyžadovalo po příjemcích roční plnění plánů na uplatnění výsledků a dále umožnilo přehodnotit projekt

MK nevyžadovalo předkládání plánů na uplatnění výsledků u Programu NAKI II. Žádný z příjemců, jejichž projekty již byly ukončeny, nezaslal v letech 2019 a 2020 Ministerstvu kultury informaci o plnění plánu na uplatnění výsledků (dále také „PUV“). Příjemce byl povinen předložit plán na uplatnění výsledků před ukončením řešení projektu, avšak nejpozději se závěrečnou zprávou projektu. Následně byl příjemce na základě smlouvy povinen informovat poskytovatele o plnění PUV vždy nejméně jedenkrát ročně, a to po dobu 5 let po ukončení řešení a podpory projektu. Až v průběhu kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu vyzvalo Ministerstvo kultury příjemce, jejichž projekty byly ukončeny, aby plnění PUV za roky 2019 a 2020 doložili.

Poskytovatel musí předat do *Informačního systému výzkumu, vývoje a inovací*⁴ (dále také „IS VaVal“) údaje o hodnocení ukončeného projektu do 6 měsíců po ukončení řešení projektu. MK přehodnotilo závěrečné hodnocení jednoho z ověřovaných 18 ukončených projektů po odeslání závěrečného hodnocení do IS VaVal. MK tak zvýhodnilo jednoho z příjemců. Informace o možnosti přehodnocení nebyly uvedeny v zadávací dokumentaci, v dokumentaci veřejné soutěže ani ve smlouvě.

4. Čtvrtina kontrolovaných projektů nebyla zcela účelná a efektivní

NKÚ podrobil 18 vybraných ukončených projektů z veřejné soutěže 2016 hodnocení z hlediska jejich účelnosti a efektivnosti. Z 18 projektů lze 13 projektů hodnotit jako účelné a efektivní,

⁴ IS VaVal má 5 modulů, a to CEP – centrální evidence projektů výzkumu, vývoje a inovací, CEA – centrální evidence aktivit výzkumu, vývoje a inovací, RIV – rejstřík informací o výsledcích výzkumu, vývoje a inovací, VES – evidence veřejných soutěží ve výzkumu, vývoji a inovacích, CEZ – centrální evidence výzkumných záměrů.

jelikož projekty splnily své předpokládané hlavní výsledky i většinu významných vedlejších výsledků, a byly tedy skutečným přínosem pro oblast národní a kulturní identity. Zbýlých pět kontrolovaných projektů s celkovou čerpanou podporou přesahující částku 112 mil. Kč mělo snížený stupeň účelnosti a efektivity (viz přílohy č. 1 a 2 tohoto kontrolního závěru).

5. MK i příjemci chybovali při administraci podpory

MK neprovedlo v roce 2020 finanční kontrolu minimálně 5 % objemu poskytnuté účelové a institucionální podpory, čímž porušilo zákon o podpoře VaVal.⁵ MK nerealizovalo poslední plánovanou kontrolu v roce 2020 kvůli nouzovému stavu a navazujícím protiepidemickým opatřením. MK zaslalo správci registru smluv jednu smlouvu a osm dodatků ze 79 kontrolovaných smluv a dodatků po více než 30 dnech od jejich uzavření. MK tak porušilo zákon o registru smluv.⁶ MK v roce 2016 v 31 případech neposkytlo podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory. Výše opožděně poskytnuté podpory činila v uvedených 31 případech celkem 70 968 000 Kč. MK tak nedodrželo lhůtu stanovenou zákonem o podpoře VaVal.

Ve zjištěných případech příjemci účelové podpory nedodrželi lhůty pro uzavření smlouvy s dalším účastníkem projektu a nezaslali podporu dalšímu účastníkovi projektu ve lhůtách stanovených smlouvami. Dále došlo ke zkrácení dosažených výsledků v IS VaVal.

II. Informace o kontrolované oblasti

Ministerstvo kultury poskytuje účelovou podporu na aplikovaný výzkum a vývoj a institucionální podporu na dlouhodobý rozvoj výzkumných organizací. Projekty účelové podpory v oblasti kultury jsou navíc financovány i dalšími orgány státní správy, např. Technologickou agenturou České republiky či Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Kontrolní akce byla zaměřena na účelovou podporu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity z rozpočtové kapitoly Ministerstva kultury. Příjemci účelové podpory určené na aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity byly zejména veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce a státní příspěvkové organizace.

Základním koncepčním materiálem v oblasti podpory aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity byla *Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022*. Koncepce obsahovala základní strategické směry v oblasti aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity. Koncepce rovněž vycházela z národních koncepčních dokumentů, a to z *Aktualizované Národní politiky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, Národních priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a Implementace Priorit výzkumu, experimentálního vývoje a inovací*. Základním a hlavním cílem Koncepce bylo zaměření aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity v evropském kontextu tak, aby investované veřejné prostředky přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace. Vláda tuto Koncepci schválila v roce 2013. Z Koncepce vycházel Program NAKI II.

⁵ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), (dále také „zákon o podpoře VaVal“).

⁶ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), (dále také „zákon o registru smluv“).

Ministerstvo kultury poskytovalo prostřednictvím programů účelovou podporu formou dotací na aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity na základě zákona o podpoře VaVal.

Kontrolní akce byla zaměřena na:

1. Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na léta 2011 až 2017

Program NAKI byl schválen vládou ČR v roce 2009. Celkem bylo z Programu NAKI v rámci tří veřejných soutěží na léta 2011, 2012 a 2013 podpořeno 106 projektů. MK vyplatilo peněžní prostředky určené na Program NAKI ve výši téměř 2,2 mld. Kč.

Hlavním cílem ukončeného Programu NAKI bylo přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace.

2. Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)

Schválená alokace Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II) činila 2,9 mld. Kč. V rámci Programu NAKI II byly vyhlášeny tři veřejné soutěže. Do roku 2020 bylo vyplaceno 1,6 mld. Kč na 156 projektů.

Základním a hlavním cílem Programu NAKI II je přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace.

Záměrem MK je prostřednictvím Programu NAKI II zajistit zachování a udržitelné rozvíjení specifické národní a kulturní identity i integrity a kulturního dědictví v kontextu evropské a světové kultury v 21. století a v podmínkách očekávaných globálních změn. Program NAKI II je zacílen na získání nových poznatků a dovedností využitelných pro vývoj nových nebo značně zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. Aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity přináší praktické využití dosažených výsledků, například odzkoušení a ověření vhodných materiálů a postupů pro restaurování, software pro zpřístupnění historických audiovizuálních dat nebo nové konzervační a restaurátorské zásahy vedoucí k vytvoření památkových postupů a metodik pro vybrané druhy materiálů.

Každý projekt se musel přihlásit alespoň k jednomu specifickému cíli Programu NAKI II. U Programu NAKI II se podpořené projekty přihlašovaly k jednomu až šesti specifickým cílům z celkových šesti. Každý specifický cíl byl vymezen dílčími tematickými prioritami a předpokládanými výsledky tak, aby prostřednictvím zaměření jednotlivých projektů došlo k naplnění daného cíle. Program NAKI II stanovil, že každý projekt musí dosáhnout alespoň jednoho hlavního výsledku. Hlavním kritériem bylo, že se musí jednat o nový výsledek, který byl v rejstříku informací o výsledcích (dále také „RIV“) IS VaVal připsán pouze jednomu projektu podpořenému z Programu NAKI II.

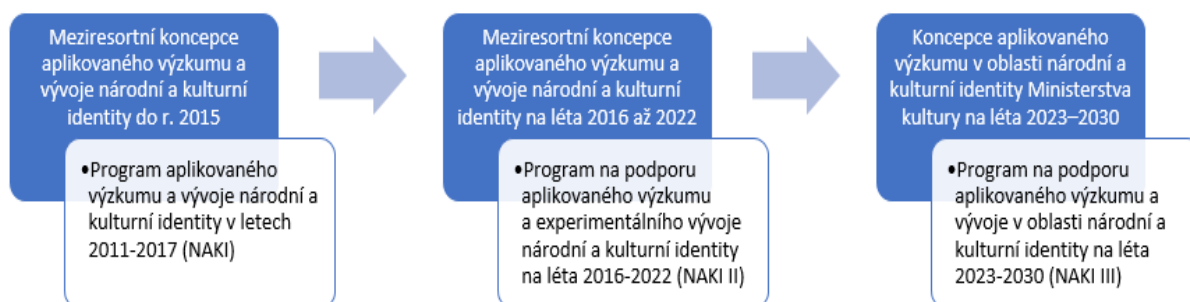
Projekty, které byly vybírány v rámci vyhlášených veřejných soutěží Programu NAKI II, měly stanovenou dobu řešení 3–5 let. Uchazečem o podporu mohly být pouze výzkumné instituce. Dosažené výsledky v rámci jednotlivých projektů a jejich soulad s cíli vyhlášeného programu mají být vyhodnocovány po ukončení příslušného programu.

MK bude v dalších letech poskytovat účelovou podporu na výzkum a vývoj (dále také „VaV“) prostřednictvím Programu na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní

a kulturní identity na léta 2023–2030 (NAKI III)⁷. Program NAKI III byl vládou ČR schválen v roce 2021. Program NAKI III by se měl uskutečňovat prostřednictvím tří veřejných soutěží s celkovou alokací 2,9 mld. Kč ze státního rozpočtu. Program NAKI III bude plynule navazovat na Program NAKI II.

Přehled základních koncepčních materiálů MK pro oblast výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity a jejich časovou posloupnost uvádí schéma č. 1.

Schéma č. 1: Přehled výzkumných koncepcí a programů MK

III. Rozsah kontroly

Předmětem kontrolní akce byly peněžní prostředky státu vynakládané na účelovou podporu výzkumu a vývoje v kapitole Ministerstva kultury. Cílem kontroly bylo prověřit, zda Ministerstvo kultury poskytuje peněžní prostředky na podporu aplikovaného výzkumu účelně, efektivně a v souladu s právními předpisy a schválenými koncepcemi. Kontrolováno bylo období let 2016–2020, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do ukončení kontroly.

Kontrola bylo podrobeno poskytování peněžních prostředků státu na podporu aplikovaného výzkumu z Programu NAKI II ve vztahu k cílům obsaženým v koncepčních dokumentech Ministerstva kultury. Dále také způsob nastavení systému výběru projektů, hodnocení projektů a poskytování účelové podpory v souladu s právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků činil více než 1,6 mld. Kč, což se rovná částce účelové podpory z *Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)* vyplacené v letech 2016–2020.

Kontrola byla provedena u Ministerstva kultury jako poskytovatele účelové podpory a dále u příjemců účelové podpory, a to u Muzea umění Olomouc, Univerzity Hradec Králové, Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity Pardubice.

Kontrolou bylo ověřováno, zda MK plnilo povinnosti poskytovatele účelové podpory stanovené zákonem o podpoře VaVal. U MK byla kontrola zaměřena také na přípravu a vyhodnocení koncepcí a programů účelové podpory. Dále NKÚ prověřil vyhlásování jednotlivých veřejných soutěží z Programu NAKI II, a to včetně způsobu výběru projektů a nastaveného hodnoticího systému. U ukončeného Programu NAKI kontrola prověřila jeho

⁷ Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023–2030 (NAKI III) (dále také „Program NAKI III“).

vyhodnocení a přínosy výsledků. U příjemců účelové podpory bylo prověřeno plnění podmínek, za kterých jim byly prostředky poskytnuty, a také účelnost a efektivnost projektů.

Kritéria legality byla čerpána zejména ze zákona o podpoře VaVa, zákona č. 218/2000 Sb.⁸, zákona č. 340/2015 Sb.⁹, zákona č. 563/1991 Sb.¹⁰, zákona č. 320/2001 Sb.¹¹, vyhlášky č. 367/2015 Sb.¹², nařízení vlády č. 397/2009 Sb.¹³, zadávacích dokumentací jednotlivých veřejných soutěží Programu NAKI II a smluv o poskytnutí podpory.

Program NAKI II byl hodnocen z hlediska účelnosti a efektivnosti poskytování podpory. Jako kritérium pro vyhodnocení účelnosti bylo stanoveno poskytování peněžních prostředků MK na účelovou podporu VaV v souladu s vlastními koncepčními dokumenty a národními koncepčními dokumenty VaV. Účelné je takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů. Předpokladem pro posouzení přínosů, cílů a dopadů Programu NAKI II (účelnosti) je nastavení konkrétních a měřitelných cílů a indikátorů programu v souladu s cíli koncepčních dokumentů. Efektivní je takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění. Předpokladem pro posouzení přínosů, cílů a dopadů vynaložených peněžních prostředků (efektivnosti) je vyhodnocování projektů a programu prostřednictvím měřitelných cílů a parametrů.

Kontrolováni byli čtyři příjemci účelové podpory, kteří byli vybráni s ohledem na počet ukončených podpořených projektů a jejich finanční významnost. NKÚ podrobil hodnocení 18 ukončených projektů z veřejné soutěže 2016 z hlediska jejich účelnosti a efektivnosti, což představuje 11,5 % z celkového počtu 156 projektů podpořených z Programu NAKI II. Finanční objem poskytnutých peněžních prostředků vybraných ukončených projektů činil 322,6 mil. Kč.

Dále bylo z hlediska administrace účelové podpory zkontrolováno celkem 19 projektů, a to výše uvedených 18 ukončených projektů z veřejné soutěže z roku 2016 a navíc jeden končící projekt z veřejné soutěže z roku 2018, kterému bylo vyplaceno ke dni 1. 7. 2021 celkem 21,2 mil. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

⁸ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

⁹ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv).

¹⁰ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

¹¹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹² Vyhláška č. 367/2015 Sb., o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání).

¹³ Nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. MK nevyhodnotilo dílčí cíle a přínosy Programu NAKI

MK vypracovalo v roce 2018 závěrečné hodnocení Programu NAKI (2011–2017). Hlavním cílem ukončeného Programu NAKI bylo přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace. Program NAKI ale neměl nastaveny indikátory pro možné sledování či vyhodnocování hlavního cíle a jeho naplnění. Stejně tak dílčí cíle, resp. tematické priority¹⁴ a jejich cíle, neměly nastaveny indikátory. Program NAKI měl nastaveno 15 tematických priorit. O naplnění tematických priorit rozhodoval pouze počet projektů přihlášených k dané prioritě. Projekty však musely splnit očekávané hlavní výsledky. Pomocí takto nastaveného způsobu vyhodnocování tematických priorit (dílčích cílů) je obtížné určit, zda a jak byly naplněny. MK obdobně nastavilo očekávané přínosy Programu NAKI, u nichž nevedlo měřitelné indikátory pro jejich vyhodnocení a sledování. Předpokladem pro posouzení cílů, přínosů a dopadů Programu NAKI je pravidelné průběžné vyhodnocování nastavených indikátorů a jejich prostřednictvím cílů a výsledků Programu NAKI. Program NAKI nebyl Ministerstvem kultury průběžně hodnocen.

Tabulka č. 1: Přehled indikátorů Programu NAKI a jejich závěrečných hodnocení

Číslo	Indikátor	Nastavený počet	Závěrečné hodnocení	Splněn
1.	Minimální počet celkem přihlášených projektů	255	598	ANO
2.	Minimální počet celkem vybraných projektů	85	106	ANO
3.	Minimální počet úspěšně ukončených projektů	64	95	ANO
Úspěšně bude dokončeno minimálně 75 % projektů			90 %	
4.	Maximální počet přihlášených projektů od jednoho potenciálního příjemce	50	27	ANO
5.	Maximální počet vybraných projektů od jednoho příjemce	16	16	ANO
6.	Minimální počet úspěšně dokončených projektů od jednoho příjemce	12	16	ANO
Úspěšně bude dokončeno minimálně 75 % projektů od jednoho příjemce			95 %	
7.	Maximální počet resortních výzkumných organizací přihlášených do veřejné soutěže	15	15	ANO
8.	Maximální počet resortních výzkumných organizací úspěšných ve veřejné soutěži	10	15	ANO
9.	Minimální počet resortních výzkumných organizací s úspěšně dokončeným projektem	8	15	ANO
Úspěšně bude řešeno minimálně 75 % projektů řešených resortní výzkumnou organizací				
10.	Minimální počet mimoresortních uchazečů/výzkumných organizací přihlášených do veřejné soutěže	50	106	ANO
11.	Minimální počet mimoresortních uchazečů/výzkumných organizací úspěšných ve veřejné soutěži	35	76	ANO
12.	Minimální počet mimoresortních příjemců/výzkumných organizací s úspěšně dokončeným projektem	27	72	ANO
Úspěšně bude řešeno minimálně 75 % projektů řešených mimoresortními příjemci/výzkumnou organizací			81 %	
Hlavní indikátory výsledků programu				
13.	Minimální počet certifikovaných metodik	15	186	ANO
14.	Minimální počet software	5	148	ANO

¹⁴ Hlavní cíl Programu NAKI byl naplňován prostřednictvím dílčích cílů ve vazbě na hlavní tematické priority. Hlavním tematickým prioritám byly podřazeny tematické priority.

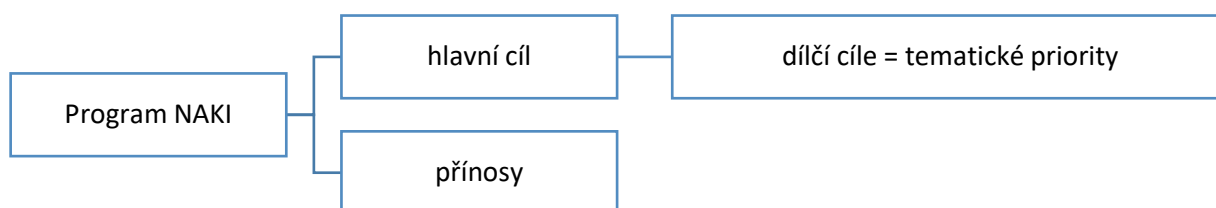
15.	Minimální počet výsledků s právní ochranou – užitných vzorů, průmyslových vzorů	5	20	ANO
16.	Minimální počet patentů	5	11	ANO
17.	Minimální počet poloprovozů, ověřených technologií	15	40	ANO
18.	Minimální počet památkových postupů	12	24	ANO
19.	Minimální počet specializovaných map s odborným obsahem	10	236	ANO
20.	Minimální počet technicky realizovaných výsledků – prototypů, funkčních vzorků	3	63	ANO
21.	Minimální počet uspořádaných výstav	10	84	ANO
	Minimální počet aplikovaných výsledků programu	80	811	ANO
Vedlejší indikátory výsledků programu				
22.	Minimální počet odborných knih	10	226	ANO
23.	Minimální počet článků ve sborníku	5	496	ANO
24.	Minimální počet článků v odborném periodiku	40	754	ANO
Finanční indikátory programu (v mil. Kč)				
25.	Náklady na Program NAKI celkem	2 125	1 743	NE
26.	Účelové prostředky z rozpočtu MK – poskytovatele	2 125	1 724	NE
27.	Ostatní veřejné zdroje	0	19	ANO

Zdroj: závěrečné hodnocení Programu NAKI.

Z výše uvedeného vyhodnocení indikátorů Programu NAKI v tabulce č. 1 vyplývá nízké nastavení hodnot indikátorů realizace jak hlavních, tak vedlejších výsledků. Dle závěrečného hodnocení Programu NAKI skutečně dosažené výsledky několikanásobně převyšovaly hodnoty indikátorů očekávaných výsledků. S ohledem na dosažené výsledky Programu NAKI bylo nastavení indikátorů výsledků Programu NAKI II podhodnocené.

Navíc MK nenastavilo tyto kvantitativní indikátory ve vzájemném souladu. Například MK nastavilo indikátor pro sledování počtu vybraných projektů na minimální hodnotu 85 (viz tabulka č. 1), ale indikátor pro sledování počtu aplikovaných výsledků nastavilo na minimální hodnotu 80. Podmínkou Programu NAKI totiž bylo, že každý vybraný projekt musí dosáhnout minimálně jednoho hlavního aplikovaného výsledku.

Schéma č. 2: Nastavení Programu NAKI

I přes nedostatky v nastavení Programu NAKI byl program zaměřen na podporu projektů aplikovaného výzkumu. MK naplnilo kvantitativní indikátory pro hlavní a vedlejší výsledky Programu NAKI. Prostřednictvím Programu NAKI vzniklo 811 aplikovaných výsledků, které byly uplatnitelné v praxi.¹⁵ Nicméně hlavním cílem Programu NAKI byl konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z realizace projektů. Je tedy zřejmé, že takto nastavené kvantitativní indikátory monitorující pouze počet projektů, počet výsledků atd. nemají souvislost s cíli programu. Tím, že MK nemělo nastaveny indikátory pro vyhodnocení cílů, nehodnotilo podporu poskytnutou z Programu NAKI z hlediska účelnosti a efektivnosti.

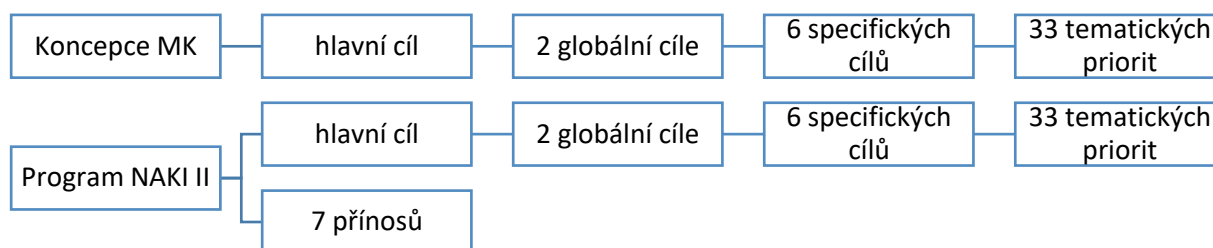
¹⁵ Například patent na čisticí směs pro odstraňování vosků a směsí organických látek a způsob čištění nebo patent na systém stabilizace a zpevnění valených klenob apod. MK podporu zaměřilo na aplikovaný, nikoliv základní výzkum.

2. MK nestanovilo indikátory za účelem vyhodnocení přínosů Koncepce a Programu NAKI II

MK vypracovalo v roce 2013 *Meziresortní koncepci aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022* s řadou stanovených cílů v této oblasti. Koncepce obsahovala dva globální cíle a šest specifických cílů. Hlavní cíl, globální cíle a specifické cíle Koncepce byly východiskem pro nastavení cílů Programu NAKI II, kterým byla Koncepce realizována.

Koncepce neměla stanoveny indikátory, podle kterých by bylo možné přímo ověřit naplnění jejích cílů. Koncepce má být vyhodnocena prostřednictvím realizace a vyhodnocení Programu NAKI II. NKÚ podotýká, že pro MK bude naplnění cílů Koncepce obtížně vyhodnotitelné.

Schéma č. 3: Nastavení Koncepce a Programu NAKI II

Zdroj: *Koncepce, Program NAKI II; zpracování NKÚ.*

Hlavním cílem Programu NAKI II bylo přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace. Program NAKI II měl dva globální cíle a šest specifických cílů. Specifické cíle se dále členily na tematické priority, kterých bylo celkem 33. Podmínkou pro účelné vynaložení peněžních prostředků na účelovou podporu výzkumu a vývoje je nastavení konkrétních cílů a měřitelných indikátorů programů v souladu s cíli koncepčních dokumentů.

Stanovené cíle a indikátory uvedené v tabulce č. 2 nebyly MK definovány tak, aby dokázaly ověřit přínosy a dopady Programu NAKI II. Není tedy zřejmé, jak bude MK vyhodnocovat naplnění hlavního cíle Programu NAKI II. Program NAKI II měl stanoven celkem sedm očekávaných přínosů, ale není zřejmé, jak MK vyhodnotí jejich naplnění.

Tabulka č. 2: Indikátory Programu NAKI II a přehled již dosažených výsledků

Indikátor	Počet	10/2021
Indikátory realizace programu		
Minimální počet celkem vybraných (podpořených) projektů	170	156
Minimální počet úspěšně ukončených projektů celkem	144	–
Úspěšně bude ukončeno minimálně 85 % projektů		
Indikátory výsledků programu		
Hlavní indikátory výsledků programu		
Minimální počet uplatněných patentů (P)	2	9
Minimální počet uplatněných užitných vzorů a průmyslových vzorů (F)	2	50
Minimální počet zavedených poloprovozů a ověřených technologií (Z)	20	31
Minimální počet prototypů a funkčních vzorků (G)	4	48
Minimální počet software (R)	10	86
Minimální počet certifikovaných metodik, památkových postupů a specializovaných map s odborným obsahem (N)	82	238

Výsledky promítnuté do právních předpisů a norem a výsledky promítnuté do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele (H)	2	4
Minimální počet uspořádaných výstav (E)	48	80
Minimální počet aplikovaných výsledků programu	170	546
Vedlejší indikátory výsledků programu		
Minimální počet odborných knih (B) a kapitol v odborné knize (C)	400	146 + 86
Minimální počet článků ve sborníku (D)	500	369
Minimální počet článků v odborném periodiku (J)	1 550	620
Minimální počet výsledků A – audiovizuální tvorba, elektronické dokumenty a M – uspořádání konference	50	42 + 37
Minimální počet vedlejších výsledků programu	2 500	1 571*
Indikátory splnění cílů programu		
Minimálně bude dosaženo <u>65 % specifických cílů</u> (tj. nejméně 4) a <u>specifických priorit</u> (tj. nejméně 22) Programu NAKI II		

Zdroj: Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II), strana 18–19; zpracování NKÚ dle IS VaVal (RIV) ke dni 29. 10. 2021.

* V součtu byly zahrnuty také vedlejší výsledky typu: O – ostatní výsledky (34); S – specializovaná veřejná databáze (21) a W – workshop (216).

Výše uvedená tabulka č. 2 dokládá, že Program NAKI II měl k říjnu 2021 splněny hlavní indikátory výsledků programu. Program NAKI II dle IS VaVal – RIV dosáhl k říjnu 2021 celkem 546 hlavních aplikovaných výsledků oproti plánovanému počtu 170. Nicméně cílem Programu NAKI II byl konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z realizace projektů. Je tedy zřejmé, že takto nastavené indikátory monitorující pouze počet projektů, počet výsledků apod. nemají souvislost s cíli programu.

MK při vyhodnocování jednotlivých veřejných soutěží Programu NAKI II sledovalo pouze naplňování specifických cílů, nikoliv specifických (tematických) priorit, které si určilo jako směrodatné pro vyhodnocení naplnění specifického cíle (viz tabulka č. 2). Dle NKÚ tedy bude MK při takto nastavených podmínkách pro závěrečné vyhodnocení programu obtížně vyhodnocovat, do jaké míry byly naplněny specifické (tematické) priority, proto i vyhodnocení specifických cílů, resp. globálních cílů bude obtížné.

MK nevyhodnocovalo Program NAKI II průběžně. MK disponovalo průběžnými zprávami od příjemců za každý rok řešení projektu. K těmto zprávám mělo odborná stanoviska oponenta, zpravodaje i Rady ministra kultury pro výzkum. Přestože na základě těchto podkladů mohlo MK provádět průběžné hodnocení Programu NAKI II, každoroční hodnocení projektů k průběžnému hodnocení Programu NAKI II nevyužívalo.

3. MK nevyžadovalo po příjemcích roční plnění plánů na uplatnění výsledků a dále umožnilo přehodnotit projekt

Plán na uplatnění výsledků

MK nepředložilo roční plnění PUV u ukončených projektů za roky 2019–2020, jelikož příjemci Ministerstvu kultury nedodali informace o plnění PUV za roky 2019 a 2020. Příjemce byl povinen předložit PUV nejpozději se závěrečnou zprávou projektu. Následně musel příjemce informovat MK o plnění PUV vždy nejméně jedenkrát ročně, vždy k 31. 12. příslušného kalendářního roku, a to po dobu 5 let po ukončení řešení a podpory projektu.

Žádný z příjemců v letech 2019 a 2020 nezaslal MK informaci o plnění PUV. Kontrolou bylo zjištěno, že MK u projektů ukončených k 31. 12. 2018 (2 projekty) a k 31. 12. 2019 (13 projektů)

nevyžadovalo od příjemců důsledně doložení každoročního plnění PUV. Příjemci neplnili své povinnosti a MK plnění této povinnosti nekontrolovalo. Smlouva o poskytnutí účelové podpory však neobsahovala žádné sankční mechanismy vůči příjemcům při neplnění této povinnosti. MK až v průběhu kontroly NKÚ vyzvalo dopisem příjemce, jejichž projekty již byly ukončeny, aby plnění PUV za roky 2019 a 2020 doložili.

Vzhledem k tomu, že MK nestanovilo jednoznačné pokyny pro vyplňování PUV, je zřejmé, že PUV budou mít pro vyhodnocení celkového dopadu účelové podpory pouze omezený přínos. PUV však mají pro MK sloužit jako prvek zpětné vazby pro sledování skutečného využívání výsledků výzkumu v praxi.

Přehodnocení projektu

Dle nařízení vlády¹⁶ poskytovatel dotace předá provozovateli IS VaVal údaje o hodnocení ukončeného projektu a skutečných nákladech projektu do 6 měsíců následujícího roku po ukončení řešení projektu, tj. do 30. 6.

MK připustilo přehodnocení ukončeného a již zhodnoceného projektu. MK přehodnotilo závěrečné hodnocení jednoho z ověřovaných 18 ukončených projektů. Přehodnocování projektů v období po 30. 6. považuje NKÚ za nepřípustné. MK tak zvýhodnilo jednoho z příjemců. Informace o možnosti přehodnocení nebyly uvedeny v zadávací dokumentaci, v dokumentaci veřejné soutěže ani ve smlouvě. Přehodnocování projektů po jejich závěrečném hodnocení a po odeslání dat do IS VaVal znemožňuje vyhodnocení veřejné soutěže a následné celkové vyhodnocení programu po jeho ukončení. Navíc vyhodnocování jednotlivých programů i celkové úrovně systému VaV v České republice vychází primárně z dat IS VaVal.

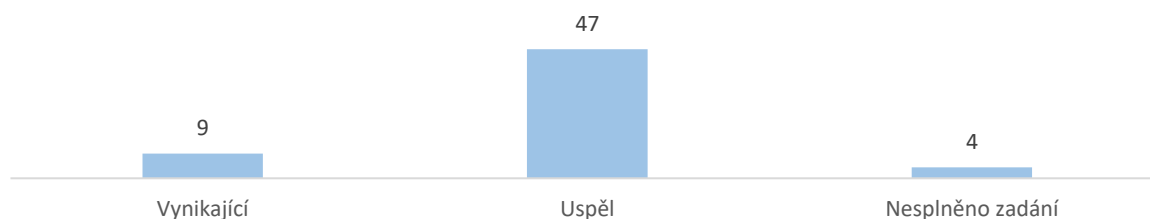
4. Čtvrtina kontrolovaných projektů nebyla zcela účelná a efektivní

MK hodnotilo podpořené probíhající projekty průběžně (každý rok) a ukončené projekty byly hodnoceny i závěrečně. Odborné hodnocení projektů zajišťovala pro MK Rada ministra kultury pro výzkum. NKÚ nezjistil nedostatky v systému nastaveném MK pro hodnocení a výběr projektů k podpoře. Úspěšnost uchazečů o podporu byla v Programu NAKI téměř 18 % a v Programu NAKI II téměř 27 %. MK podpořilo celkem 156 projektů z Programu NAKI II. Ke konci roku 2020 byla ukončena realizace celkem 60 projektů. Téměř 80 % ukončených projektů z Programu NAKI II bylo Ministerstvem kultury hodnoceno jako „U – úspěš“.¹⁷

¹⁶ Ustanovení § 8 odst. 1 nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

¹⁷ Program NAKI II měl stanovenou čtyřstupňovou hodnoticí škálu pro závěrečné hodnocení projektů: 1) **Kategorie A:** projekt splnil stanovené cíle s vynikajícími výsledky na mezinárodní úrovni (kód IS VaVal = **V**). 2) **Kategorie B:** projekt splnil stanovené cíle (kód IS VaVal = **U**). 3) **Kategorie C:** projekt nesplnil stanovené cíle z důvodů, které nemohl poskytovatel ani uchazeč předvídat, a smlouva o poskytnutí podpory projektu byla dodržena (kód IS VaVal = **O**). 4) **Kategorie D:** projekt nesplnil stanovené cíle, smlouva o poskytnutí podpory projektu nebyla dodržena a bylo přistoupeno k sankčním ustanovením smlouvy (kód IS VaVal = **S**).

Graf č. 1: Závěrečná hodnocení již ukončených projektů podpořených z Programu NAKI II

Zdroj: IS VaVal (modul centrální evidence projektů) ke dni 26. 8. 2021.

NKÚ podrobil 18 vybraných ukončených projektů z veřejné soutěže z roku 2016 hodnocení z hlediska jejich účelnosti a efektivnosti (viz přílohy č. 1 a 2 tohoto kontrolního závěru). Z 18 projektů lze 13 projektů hodnotit jako účelné a efektivní, jelikož projekty splnily své cíle a předpokládané hlavní výsledky i většinu významných vedlejších výsledků, a byly tudíž přínosem pro oblast národní a kulturní identity. Finanční objem peněžních prostředků poskytnutých na pět projektů z Programu NAKI II, které NKÚ hodnotil jako ne zcela účelné a efektivní, činil více než 112,3 mil. Kč.

Dva projekty hodnotil NKÚ jako účelné a efektivní s mírnými nedostatky, protože nedosáhly 100 % předpokládaných hlavních výsledků. Další dva projekty byly hodnoceny jako účelné a efektivní pouze omezeně, protože tyto projekty nedosáhly většiny (alespoň 75 %) předpokládaných hlavních výsledků.

Jeden projekt hodnotil NKÚ jako účelný, protože splnil všechny hlavní výsledky, ale efektivní s mírnými nedostatky z důvodu některých neuznatelných nákladů, které nesouvisely s řešením projektu. Univerzita Hradec Králové, která byla příjemcem účelové podpory, porušila podmínky smlouvy a zákon o podpoře VaVal tím, že nepoužila účelovou podporu pouze na výdaje, které souvisely s realizací projektu. Mezi způsobilé náklady zahrnul příjemce nesprávně i výdaje ve výši 25 753 Kč, které s projektem nesouvisely. Dle NKÚ se jedná o skutečnosti nasvědčující porušení rozpočtové kázně.¹⁸

5. MK i příjemci chybovali při administraci podpory

Kontrolní činnost MK při poskytování účelové podpory

MK mělo povinnost provádět kontrolu plnění cílů projektu včetně kontroly čerpání a využívání podpory i účelnosti vynaložených nákladů projektu podle uzavřené smlouvy o poskytnutí podpory. Dále při poskytnutí podpory na dobu delší než dva roky byl poskytovatel povinen provést kontrolu nejméně jedenkrát v průběhu řešení projektu. MK bylo povinno dle zákona o podpoře VaVal provádět finanční kontrolu u příjemců podpory nejméně u 5 % objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté poskytovatelem v daném kalendářním roce.

NKÚ na vzorku 19 projektů ověřil, že MK provádělo průběžnou i závěrečnou kontrolu projektů. MK realizovalo v letech 2016–2020 finanční kontroly u příjemců účelové i institucionální podpory. Poslední z plánovaných kontrol na rok 2020 nebyla realizována vzhledem k nouzovému stavu a navazujícím protiepidemickým opatřením. MK tak nekontrolovalo

¹⁸ Ustanovení § 3 písm. e) a ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

v roce 2020 minimálně 5 % objemu poskytnuté účelové a institucionální podpory, čímž porušilo zákon o podpoře VaVal.¹⁹

Uveřejňování v registru smluv

Od 1. 7. 2017 je účinnost smluv podmíněna jejich uveřejněním prostřednictvím registru smluv. Výběr vzorku uveřejňování smluv se týkal 19 projektů, které byly ze strany NKÚ ověřovány. Skupina kontrolujících na vzorku 19 smluv o poskytnutí dotace včetně jejich 60 dodatků ověřovala postup MK při zveřejnění dle zákona o registru smluv.

MK uveřejnilo prostřednictvím registru smluv jednu smlouvu a osm dodatků (ze 79 kontrolovaných smluv a dodatků) po více než 30 dnech od jejich uzavření. MK jako povinný subjekt postupovalo v rozporu se zákonem o registru smluv²⁰ tím, že zaslalo smlouvu a osm dodatků uzavřených od 1. 7. 2017 správci registru smluv po více než 30 dnech od jejich uzavření. Smlouva a dodatky byly zveřejněny do tří měsíců od svého uzavření.

Vyplácení účelové podpory

MK dle zákona o podpoře VaVal mělo poskytovat podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory. NKÚ na kontrolním vzorku 20 projektů a 32 příjemců zjistil, že MK v roce 2016 v 31 případech neposkytlo podporu do 60 kalendářních dnů ode dne nabytí účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory.

Nedostatky u příjemců účelové podpory

NKÚ zjistil u jednoho ze čtyř ukončených projektů kontrolovaných u příjemců, že příjemce uzavřel smlouvu o spolupráci s dalším účastníkem projektu později oproti termínu stanovenému ve smlouvě o poskytnutí podpory.

Příjemce u jednoho projektu při uzavření smlouvy o spolupráci na řešení projektu s dalším účastníkem projektu nerespektoval lhůtu pro převod peněžních prostředků stanovenou ve smlouvě o poskytnutí podpory. Ve dvou případech příjemci převedli peněžní prostředky na účet spolupříjemce ve lhůtě delší, než bylo stanoveno smlouvou o poskytnutí podpory.

Kontrolou u příjemců účelové podpory bylo zjištěno, že v IS VaVal v modulu RIV a v modulu *centrální evidence projektů* jsou některé výsledky uvedeny vícekrát dle počtu řešitelů, kteří mají vlastnické právo k výsledkům projektu.

¹⁹ Ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb.: „(3) Poskytovatel je povinen provádět finanční kontrolu u příjemců podpory podle zvláštních právních předpisů nejméně u 5 % objemu účelové a institucionální podpory poskytnuté poskytovatelem v daném kalendářním roce.“

²⁰ Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 340/2015 Sb.: „(2) Osoba uvedená v § 2 odst. 1 nebo smluvní strana smlouvy zašle smlouvu správci registru smluv k uveřejnění prostřednictvím registru smluv bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů od uzavření smlouvy. Správce registru smluv uveřejní smlouvu prostřednictvím registru smluv bezodkladně po jejím doručení; uveřejnění smlouvy prostřednictvím registru smluv se provádí zpravidla automatizovaně.“

Seznam zkratk

ČR	Česká republika
IS VaVal	<i>Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací</i>
KA	kontrolní akce Nejvyššího kontrolního úřadu
Koncepce	<i>Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022</i>
MK	Ministerstvo kultury
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
Program NAKI	<i>Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na léta 2011–2017</i>
Program NAKI II	<i>Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)</i>
Program NAKI III	<i>Program na podporu aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023–2030 (NAKI III)</i>
PUV	plán na uplatnění výsledků (plány na uplatnění výsledků)
RIV	rejstřík informací o výsledcích (modul IS VaVal)
VaV	výzkum a vývoj
zákon o podpoře VaVal	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)
zákon o registru smluv	zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Čtyřstupňová škála pro vyhodnocení účelnosti a efektivnosti projektů z Programu NAKI II
- Příloha č. 2: Přehled projektů hodnocených Nejvyšším kontrolním úřadem
- Příloha č. 3: Srovnání obdobných kontrolních akcí NKÚ zaměřených na poskytování účelové podpory na aplikovaný výzkum a vývoj

**Příloha č. 1: Čtyřstupňová škála pro vyhodnocení účelnosti a efektivnosti projektů
z Programu NAKI II**

1. Vyhodnocení účelnosti

Stupeň účelnosti projektu	Definice stupně účelnosti
1. Projekt je účelný	Projekt dosáhl všech očekávaných výsledků. Je předpoklad, že výsledky výzkumu budou skutečnými přínosy pro příslušnou oblast národní a kulturní identity. Standardně se jedná o dosažení 100 % očekávaných výsledků (hlavních a vedlejších). Nicméně je třeba brát v úvahu relativní důležitost výsledku – např. hlavní předpokládané výsledky byly splněny a některé z vedlejších předpokládaných výsledků nebyly splněny, aniž by to ale mělo vliv na úspěšnost projektu, jeho využití a přínos pro oblast kultury. Lze vyhodnotit jako „projekt naplnil stanovené předpokládané výsledky“ (je nutno brát v úvahu počet stanovených výsledků), v IS VaVal je projekt hodnocen jako V – vynikající .
2. Projekt je účelný s mírnými nedostatky	Očekávané výsledky byly téměř všechny splněny. Nesplnění některých předpokládaných výsledků nemá podstatný vliv na úspěšnost projektu a jeho využití pro oblast národní a kulturní identity. Lze vyhodnotit jako „projekt částečně naplnil stanovené předpokládané výsledky“ (je nutno brát v úvahu počet stanovených výsledků, např. byly splněny jiné vedlejší výsledky, než byly uvedeny v návrhu projektu), v IS VaVal je projekt hodnocen jako U – uspěl dle zadání .
3. Projekt je účelný pouze omezeně	Z hlediska počtu výsledků projekt převážně nenaplnil stanovené očekávané výsledky, avšak potenciální ohlas či možnost využití při řešení projektem vyjmenovaných problémů pravděpodobně zasáhnou do vývoje oboru. V IS VaVal je projekt hodnocen jako O – nesplněno zadání, smlouva však byla dodržena .
4. Projekt není účelný	Očekávané výsledky nebyly vůbec naplněny, např. i z důvodu jejich nereálnosti. Projekt např. nesplnil ani polovinu předpokládaných hlavních výsledků, respektive je důvodný předpoklad, že více než polovina výsledků nebude dosažena (využita). V IS VaVal je projekt hodnocen jako S – nesplnil nic, sankce dle smlouvy . Nebo projekt se zcela odchýlil od původního zadání a účelu, a nemůže tak naplnit svůj smysl a důvod výběru pro účely aplikovaného výzkumu v kultuře. Nebo byl projekt poskytovatelem dotace vybrán zcela v rozporu s příslušnými předpisy a pravidly, a byl tak od počátku nezpůsobilý.

Hlavními výsledky projektů výzkumu a vývoje byly:

- F – užitný vzor, průmyslový vzor
- G – prototyp, funkční vzorek
- N – certifikovaná metodika, památkový postup, specializovaná mapa
- P – patent
- R – software
- Z – poloprodukt, ověřená technologie
- H – výsledky promítnuté do právních předpisů a norem a výsledky promítnuté do směrnic a předpisů nelegislativní povahy závazných v rámci kompetence příslušného poskytovatele
- E – uspořádání výstavy

Vedlejšími výsledky projektů výzkumu a vývoje byly:

- A – audiovizuální tvorba, elektronické dokumenty
- B – odborná kniha
- C – kapitola v odborné knize
- D – článek ve sborníku
- J – recenzovaný odborný článek
- M – uspořádání konference
- W – uspořádání workshopu

2. Vyhodnocení efektivity

Stupeň efektivity projektu	Definice stupně efektivity
1. Projekt je efektivní	<p>Je splněn předpokládaný cíl projektu s odpovídající výší vynaložených prostředků.</p> <p>Posoudit, zda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozsah prací a provedených aktivit odpovídal plánovanému harmonogramu jak termínově, tak věcně; • všechny vynaložené prostředky byly v přímé souvislosti s realizací projektu a byly nezbytné pro naplnění cílů projektu (z hlediska věcného obsahu); • činnosti a služby byly prováděny za ceny v místě a čase obvyklé, byly v souladu se zadávací dokumentací (v případě, že se nejednalo o specifické činnosti), ceny nebyly nadhodnoceny ve vztahu k výkonům, za které byly hrazeny, ani ve vztahu ke kvalifikaci řešitelů.
2. Projekt je efektivní s mírnými nedostatky	<p>Některý z předpokladů uvedených pro efektivnost projektu nebyl zcela naplněn, ale má to jen dílčí, resp. nevýznamný vliv na celkové pozitivní hodnocení efektivity projektu. Bylo např. zjištěno nevhodné vynaložení malé části projektových nákladů (např. vyšší než obvyklá cena). Dílčí, ale z hlediska celku nevýznamný výdaj neměl prokazatelnou přímou souvislost se zajištěním cílů projektu.</p>
3. Projekt je efektivní pouze omezeně	<p>Více předpokladů efektivity nebylo naplněno, resp. jejich vliv není jen dílčí, nýbrž omezuje celkovou efektivnost projektu. U významné části poskytnutých finančních prostředků (více než 50 %) bylo zjištěno nevhodné vynaložení, resp. nevhodnost je u některého z výdajů významná. Vzhledem k horším než předpokládaným výsledkům projektu, resp. jeho nižším přínosům, celková částka vynaložených finančních prostředků omezuje jeho efektivnost, příp. již od počátku předpokládané výsledky a přínosy nebyly zcela úměrné výši projektových nákladů.</p>
4. Projekt není efektivní	<p>Projekt a jeho realizaci doprovázely zásadní nedostatky, pokud jde o efektivnost vynaložených výdajů, které jsou např. zcela neúměrné dosaženým výsledkům; např. proto, že většiny výsledků nebylo dosaženo. Významné části nákladů byly nadhodnoceny a neodpovídají cenám obvyklým v místě a čase. Nebo byl rozpočet projektu výrazně překročen bez řádného opodstatnění. Projekt je vždy hodnocen jako neefektivní, je-li hodnocen jako neúčelný.</p>

Příloha č. 2: Přehled projektů hodnocených Nejvyšším kontrolním úřadem

Číslo projektu	Název projektu	Čerpané finanční prostředky (v Kč)	% HV	% VV	% OV	Hodnocení účelnosti a efektivnosti
Program na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)						
DG16P02B014	Kulturní dědictví krajiny Arcidiecéze olomoucké – výzkum, prezentace a management	24 613 774,78	100	220	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B003	Gotické a raně renesanční umění ve východních Čechách. Výzkum, interpretace, prezentace	26 591 127,71	100	61	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02R047	Brána moudrosti otevřená. Barokní kulturní dědictví klášterů Broumov a Rajhrad: ochrana, restaurování, prezentace	23 600 497,33	100	80	40	Projekt je účelný, ale efektivní s mírnými nedostatky
DG16P02M056	Restaurování mozaik tzv. české mozaikářské školy ze skla a kamene	16 841 795,54	100	186	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02R057	ZKUŠENOST EXILU Osudy exulantů z území bývalého Ruského impéria v meziválečném Československu	9 221 676,63	100	100	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02R031	Moravské křižovatky	19 004 109,40	85	106	0	Projekt je účelný a efektivní s mírnými nedostatky
DG16P02R019	Virtuální asistent pro zpřístupnění historických audiovizuálních dat	15 855 930,07	90	89	100	Projekt je účelný a efektivní s mírnými nedostatky
DG16P02R004	Hledání provenience movitých kulturních statků zestátněných v roce 1945 občanům německé národnosti v severočeském regionu	10 170 251,29	100	100	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02M050	Optimalizace sledování a hodnocení informací o památkových stavbách	14 836 426,98	100	79	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02M032	Neinvasivní a šetrné postupy řešení kvality prostředí a údržby vodních prvků v rámci památkové péče	12 244 219,29	100	100	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02M013	Za chrám, město a vlast. Olomoucký biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcornu uprostřed barokní Evropy	17 986 003,39	55	100	300	Projekt je účelný a efektivní pouze omezeně
DG16P02H005	Laterna magika. Historie a současnost, dokumentace, uchování a zpřístupnění	35 865 026,18	63	78	0	Projekt je účelný a efektivní pouze omezeně
DG16P02B052	STOPY TVORBY Dědictví velkých sochařů první poloviny 20. století – Restaurování a péče o sochařské památky ze sádry	22 251 718,41	100	86	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B048	Systém pro trvalé uchování dokumentace a prezentaci historických pramenů z období totalitních režimů	14 363 939,60	100	111	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B038	Metodika determinace zoologického sbírkového materiálu na základě analýzy DNA a správy a evidence tkáňové zoologické sbírky	16 778 123,07	100	120	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B030	České umění 50.–80. let 20. století ve veřejném prostoru: evidence, průzkumy a restaurování	18 385 513,76	100	92	0	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B009	Zpřístupnění dotazů jazykové poradny v lingvisticky strukturované databázi	16 486 009,15	200	64	100	Projekt je účelný a efektivní
DG16P02B016	Automatické vyhodnocování koherence textu v češtině	7 580 707,48	225	113	0	Projekt je účelný a efektivní

Pozn.:

HV – hlavní výsledky,

VV – vedlejší výsledky,

OV – ostatní výsledky.

Příloha č. 3: Srovnání obdobných kontrolních akcí NKÚ zaměřených na poskytování účelové podpory na aplikovaný výzkum a vývoj

NKÚ provedl dvě obdobně zaměřené kontrolní akce, a to:

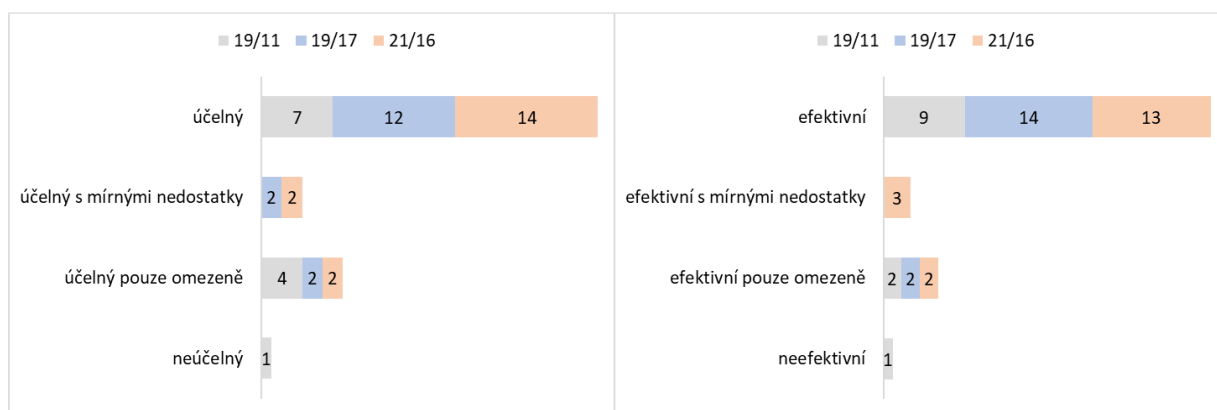
- KA č. [19/11](#) – Podpora bezpečnostního výzkumu poskytovaná z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra,
- KA č. [19/17](#) – Peněžní prostředky státu poskytnuté na účelovou podporu zdravotnického výzkumu z rozpočtové kapitoly Ministerstva zdravotnictví.

V obou těchto kontrolních akcích byly zjištěny obdobné nedostatky jako u KA č. 21/16:

- chybně nastavené indikátory pro vyhodnocování cílů jak strategických dokumentů, tak programů;
- cílové hodnoty indikátorů programů byly podhodnoceny, programy neměly stanoveny ambiciózní cíle;
- kontrolní akcí 19/17 bylo také zjištěno zkreslení dosažených výsledků uváděných v IS VaVal.

NKÚ prověřil ve výše uvedených kontrolních akcích účelnost a efektivnost 46 projektů, z nichž 15 projektů bylo hodnoceno sníženými stupni účelnosti a efektivnosti dle hodnoticí škály NKÚ (viz příloha č. 1 tohoto kontrolního závěru). Z grafu č. 2 vyplývá, že většina z kontrolovaných projektů aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti bezpečnosti, zdravotnictví a národní a kulturní identity byla účelná a efektivní. Pouze 13 kontrolovaných projektů ze 46 bylo NKÚ hodnoceno sníženým stupněm účelnosti a dále 10 kontrolovaných projektů ze 46 bylo NKÚ hodnoceno sníženým stupněm efektivnosti.

Graf č. 2: Porovnání účelnosti a efektivnosti projektů prověřených kontrolními akcemi zaměřenými na aplikovaný výzkum a vývoj (KA 19/11, 19/17 a 21/16)

NKÚ výše uvedeným porovnáním tří kontrolních akcí poukazuje na obdobné nedostatky v nastavení systému poskytování účelové podpory. Soustava indikátorů pro sledování výsledků výzkumu a vývoje nebyla nastavena správně. Základní nedostatek spočíval zejména v tom, že indikátory nebyly provázány se stanovenými cíli programů. Takový stav neumožňuje sledovat využití výsledků v praxi jako předpoklad přínosu aplikovaného výzkumu a vývoje a znemožňuje celkové vyhodnocení účelnosti a efektivnosti účelové podpory.